

וברביתא לא תתן מיכלך: לח אנא יי אלהכון די

ובמרבית לא תתן מיכלך: (לח) אני יהוה אלהיכם אשר

רש"י

בשכל מעותיו שהיו בטלות אללו, הוצרך לומר ויראת מאלהיך, או המולה מעותיו זכרי כדי להלוותם לישראל צרצית, הרי זה דבר המסור ללבו של אדם ומתשכח, לכך הוצרך לומר, ויראת

לקוטי הלכות

השפע שלו, ועל ידי זה יוכל לצאת מעניות לעשירות. ועל פני געשה מזה תקון גדול בשמלונה לחברו גמילות חסד, כי הוא ממלא פגימת הירח, שזה עקר עבודתנו פידוע, ועל פני הזהירה תורה על זה פמה פעמים. אבל גם הלונה צריך לזהר מאד לקיים מצות פריעת בעל חוב לשלם לחברו, וכזה הוא מעלה את המלכות לשרשה בכיכול, בבחינת 'ורקא, דאזדריקת לאתר דאתגטילת מתמן', כי המלונה לחברו הוא מעורר בכיכול הרצון העליון, בבחינת רעוא דרעוין, רצון אין סוף, להשפיע להמלכות שהוא בעניות, כדי שתוכל להתגבר ולברר מה שצריכה לברר, כדי שתוכל לעלות לחזר ולשוב לשרשה. וכשהלונה חוזר ומשלם מה שלונה מחברו ומקים מצות פריעת בעל חוב, על ידי מצוה זו הוא מחזיר בכיכול את המלכות לשרשה, לרצון העליון הנ"ל, ואזי היא עולה עם כל הפרורים שבררה למטה, ועקר הפרורים געשו על ידי הפיוע שפיעו זה פמה שגמל עמו חסד ותמוך ידו והלונה לו, שעל ידי זה השלים אותו קצת, ועל ידי זה יש בו כח לברר, ועל ידי זה יוכל להנצל לגמרי מן העניות כנ"ל. (חושן משפט - הלכות אפותיקי ב' - אות ב' לפי אוצר היראה

את כספך לא תתן לו פנשך - עבודה זרה נקראת חובה. ועל פני צריך האדם לשמור את עצמו מאד מלהיות בעל חוב, ועל כל פנים שתהיה ההלוואה בהתער על פי התורה, ולא יהיה בה חשש אסור רבית, חס ושלום, שאמרו רבותינו ז"ל עליו שהוא ככופר בהשם יתברך וכעובד עבודה זרה, רחמנא לצלן (יורה דעה - הלכות רבית א' לפי אוצר היראה - ממון ופרנסה, מ"ד)

את כספך לא תתן לו פנשך - הלונה הוא בבחינת מעוט הירח, שמשם בא העניות, שעל ידי זה צריך אחד ללוות מחברו, כמובא בזהר הקדוש, שמספנותא הוא מפגימא דסיהרא. ועל פני הלונה נקרא עבד, כמבאר בפנים. ועל פני כשהחברו גומל עמו חסד, הוא עושה בזה מצוה גדולה מאד, כמאמר רבותינו ז"ל: גדולה גמילות חסדים יותר מן הצדקה, כי עושה בזה טובה גדולה לחברו בגשמיות וברוחניות, כי הוא משלים וממלא אותו מפגימותו בבחינת מלוי הירח. ועל ידי זה בעצמו יכול להיות שיעזר לחברו שיוכל להנצל מהעניות לגמרי, על ידי שימלא חסרונו, שזה בבחינת מלוי פנים הלכנה, שעל ידי זה אינם יכולים החיצונים לינק ממנו כל כך ואינם יונקים

קול דודי* הנה זה בא מדלג על ההרים מקפץ על הגבעות.
 דומה דודי לצבי או לעפר האילים הנה זה עומד אחר
 כְּתִלְנוּ, מִשְׁגִּיחַ מִן הַחֲלָנוֹת, מִצִּיץ מִן הַחֲרָכִים.¹

תהלים קכא

שיר למעלות, אשא עיני אל ההרים, מאין יבא עזרי. עזרי
 מעם יהודה, עשה שמים וארץ. אל יתן למוט רגלך, אל
 ינום שמך. הנה לא ינום ולא ישן, שומר ישראל. יהוה
 שמך, יהוה צלך על יד ימינה. יומם השמש לא יכבה וירח
 בלילה. יהוה ישמך מכל רע, ישמר את נפשה. יהוה ישמר
 צאתך ובואך, מעתה ועד עולם.

תהלים קנ

הללויה, הללו אל בקדשו, הללוהו ברקיע עזו. הללוהו
 בגבורתיו, הללוהו כרב גדלו. הללוהו בתקע
 שופר, הללוהו בנגבל וכנור. הללוהו בתוף ומחול, הללוהו
 במנים ועגב. הללוהו בצלצלי שמע, הללוהו בצלצלי תרועה.
 כל הנשמה תהלל יה, הללויה.

תנא דבי רבי ישמעאל: * אלמלי לא זכו ישראל אלא
 להקביל פני אביהם שבשמים פעם אחת בחדש, דים.
 אמר אביי: הלכה צריך למימרא מעמד.*
 מי זאת עלה* מן המדבר מתרפקת על הודה.²

ויהי רצון מלפניך יהוה אלהי ואלהי אבותי, למלאת פגימת
 הלבנה,* ולא יהיה בה שום מעוט, ויהי אור הלבנה
 כאור החמה, וכאור שבעת ימי בראשית³ כמו שהיתה קודם
 מעוטה, שנאמר: את שני המארת הגדלים.⁴ ויתקיים בנו מקרא

* קול דודי — *The voice of my beloved*. The inclusion of these two verses is based on the *Yalkut* which interprets them as an allusion to the Messiah.

When the Messiah [i.e., *my beloved*] announces the month of the redemption, Israel will protest disbelievingly that there are so many obstacles

in his path. The Messiah will reply that he will hurdle all the barriers like a gazelle leaping over mountains. He goes on to say that God was never oblivious to our plight — though we felt abandoned, God was *standing ... observed ...* and *peering* to see our needs and plan for our salvation.